

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 1079/22
18.3.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Весне Мاستиловић, председника већа, Весне Дамјановић и Весне Миљуш, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., ул. ... бр. ..., чији је пуномоћник Владимир Мишковић, адвокат из Београда, ул. Александра Костића бр.10, против туженог Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање са седиштем у Београду, ул. Др Александра Костића бр.9, ради накнаде штете, одлучујући о жалбама парничних странака изјављеним против пресуде Првог основног суда у Београду П 7509/18 од 2.6.2021. године, у седници већа одржаној дана 18.3.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване жалбе тужиље и туженог и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П 7509/18 од 2.6.2021. године у ставу првом, другом, трећем, четвртном и шестом изреке.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Првог основног суда у Београду П 7509/18 од 2.6.2021. године, у ставу петом изреке па **СЕ ОБАВЕЗУЈЕ** обавезује тужени РФ ПИО да тужиљи АА накнади трошкове парничног поступка у износу од 150.750,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности па до исплате, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као **НЕДОЗВОЉЕНА** жалба туженог изјављена против става седмог изреке пресуде Првог основног суда у Београду П 7509/18 од 2.6.2021. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиљи накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 16.250,00 динара у року од 15 дана од дана пријема писаног отправка пресуде.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 7509/18 од 2.6.2021. године, ставом првим изреке одбијен је приговор апсолутне ненадлежности суда. Ставом другим изреке дозвољено је објективно преиначење тужбе. Ставом трећим изреке делимично је усвојен тужбени захтев и обавезан је тужени да тужиљи за период од

1.4.2015. године до 30.11.2019. године на име накнаде штете по основу неисплаћених месечних износа пензије исплати појединачне месечне износе наведене у овом ставу изреке са законском затезном каматом од 25-ог у месецу за претходни месец. Ставом четвртим изреке одбијен је тужбени захтев тужиље у делу у коме је тражила да се обавезе тужени да тужиљи на име накнаде штете због неисплаћених месечних износа пензије за период од 15.2.1999. године до 31.3.2015. године исплати појединачне месечне износе опредељене као у овом ставу изреке, са припадајућом законском затезном каматом. Ставом петим изреке обавезан је тужени да тужиљи накнади трошкова парничног поступка у износу од 72.975,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде па до коначне исплате у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде. Ставом шестим изреке одбијен је захтев тужиље у делу којим је тражила да јој се на трошкове парничног поступка досуди законска затезна камата почев од дана пресуђења до дана испуњења услова за извршност пресуде, као неоснован. Ставом седмим изреке тужиља је ослобођена од плаћања судских такси у овом поступку.

Против наведене пресуде жалбе су благовремено изјавиле обе парничне странке, из свих законских разлога. Како произлази из садржине жалбе тужиља побија пресуду у ставу четвртим, петом и шестом изреке, а тужени у ставу првом, другом, трећем, петом и седмом изреке. Трошкове другостепеног поступка тужиља је опредељено тражила.

Испитујући правилност ожалбене пресуде у смислу одредбе члана 386. Закона о парничном поступку, другостепени суд је оценио да је жалба тужиље делимично основана, а жалба туженог делимично неоснована, а делимично недозвољена.

Ставом седмим изреке тужиља је ослобођена од плаћања трошкова парничног поступка у погледу трошкова судске таксе. Тужени нема правног интереса за побијање ожалбене пресуде у том делу, јер те трошкове не би у крајњем исходу спора ни сносио, у смислу чл.9 Закона о судским таксама, због чега је жалба туженог у овом делу одбачена као недозвољена, сходно чл. 378. став 3. Закона о парничном поступку, па је и одлука као у ставу трећем изреке ове пресуде донета на основу члана 389. став 1. Закона о парничном поступку.

У поступку пред првостепеним судом нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 Закона о парничном поступку, на које овај суд, као другостепени, пази по службеној дужности, а неосновано се жалбом туженог указује на битну повреду одредаба парничног поступка из тачке 12. ове законске одредбе. Изрека побијане пресуде је јасна и разумљива, не противречи датим разлозима, а о битним чињеницама за одлучивање дати су разлози који су разумљиви и непротивречни, па се њена законитост и правилност могу испитати.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиљи је решењем СИЗ Пензијског и инвалидског осигурања Косова, Регионална стручна служба у Призрену бр. 780002659-76 од 4.5.1984. године признато право на инвалидску пензију почев од 9.4.1983. године. Тужиљи је пензија редовно исплаћивана до марта 1999. године када је тужени без основа обуставио исплату. Према потврди Департамента пензијске администрације бр. 04/465 од 26.2.2021. године тужиља није корисник ниједне пензијске шеме на Косову. Економско-финансијским вештачењем утврђено је да тужиљи на име неисплаћених

месечних пензија за период од 15.2.1999. године до 30.11.2019. године припада укупан износ од 2.211.438,28, а тужбени захтев тужиља је определила у износима према налазу вештака. Тужба у овом спору је поднета дана 8.5.2018. године.

Правилно је првостепени суд ставом првим изреке одбио као неоснован приговор апсолутне ненадлежности, зато што је предмет ове парнице имовинскоправни захтев, односно накнада материјалне штете због неисплаћене пензије, услед незаконитог и неправилног рада органа туженог, за чије решавање је надлежан основни суд, као суд опште надлежности, према члану 22. став 2. Закона о уређењу судова и о ком захтеву се према одредби члана 1. Закона о парничном поступку одлучује применом правила парничног поступка, пошто се ради о имовинско правном спору. Такође, правилно је првостепени суд ставом другим изреке пресуде дозволио објективно преиначење тужбе, правилном применом одредбе члана 199. Закона о парничном поступку.

Првостепени суд је правилном применом одредбе члана 172. став 1. Закона о облигационим односима, закључио да је тужени нанео штету тужиљи неисплаћивањем месечних износа припадајуће пензије, у висини утврђеној вештачењем (у периоду за који је тужбени захтев усвојен) јер је тужени без оправданог разлога и противно одредбама Закона о пензијском и инвалидском осигурању обуставио исплату припадајуће пензије тужиљи, коју је био у обавези да исплаћује почев од 9.4.1983. године, па све док за то постоје законски услови, на основу решења које је донео 4.5.1984. године, а што није чинио. Како је реч о накнади штете, правилно је првостепени суд закључио да је потраживање тужиље застарело за период од 15.2.1999. године до 31.3.2015. године, у смислу члана 376. Закона о облигационим односима. Ово из разлога што је тужба поднета 8.5.2018. године, па су за потраживање накнаде штете за наведени период протекли сви рокови, како субјективни тако објективни прописани овим чланом закона у коме је тужиља накнаду штете могла тражити, па одлуку из става четвртог изреке побијане пресуде, овај суд прихвата у свему као правилну.

Правилно је и првостепени суд закључио да потраживање тужиље за период од 1.4.2015.године до 30.11.2019. године није застарело, у смислу члана 376. став 1. Закона о облигационим односима, управо код чињенице да је тужба суду поднета 8.5.2018. године. Зато је тужени дужан да тужиљи накнади штету за период од 1.4.2015. године до 30.11.2019.године у износима ближе наведеним у ставу четвртог изреке. Због тога су жалбе парничних странака одбијене, а побијана пресуда потврђена у ставу трећем и четвртог изреке.

Нису основани наводи жалбе којима тужиља оспорава оцену приговора застарелости потраживања, позивајући се на одлуке Европског суда за људска права у Стразбуру. Чињеница је да право на пензију не застарева, али у овој парници тужиља не тражи остваривање самог права на пензију већ исплату новчаних износа на име пензије која је раније утврђена, а такво новчано потраживање застарева у роковима за застарелост потраживања накнаде штете, прописаним Законом о облигационом односима. Сазнања за штету као услов из члана 376. Закона о облигационом односима тужиља је стицала приликом доспећа сваког неисплаћеног месечног износа пензије, па отуда накнада тако претрпљене штете застарева сукцесивно, те субјективни рок застарелости тражене накнаде штете почиње тећи од доспелости сваког месечног

оброка пензије.

Неосновано се жалбом туженог истиче да је дошло до застарелости права на утужење применом члана 373. Закона о облигационим односима, јер су пензије повремена давања. Тачно је да је пензија по својој природи повремено потраживање, али конкретна парница није парница за исплату пензије, већ парница за накнаду штете због неправилног односно незаконитог рада органа тужене услед обуставе исплате пензије, па потраживање застарева у роковима из члана 376. Закона о облигационим односима, а како се ради о штети која сукцесивно настаје, субјективни као и објективни рок застарелости теку од доспелости сваког појединачног месечног, односно полумесечног износа пензије.

Неосновано тужени жалбом указује да је суд пропустио да утврди чињеницу да ли је тужила подносила захтев за исплату основне пензије на Косову и Метохији јер би на тај начин могла да смањи штету, те да се наведена потврда коју је тужила доставила не може сматрати доказом да тужила није корисник пензије на Косову. Ово због тога што је Одредбом члана 2. тачка 3. и тачка 4. Уредбе број 2001/35 о пензијама на Косову и Уредбом бр. 2005/20 о изменама и допунама Уредбе бр. 2001/35 о пензијама на Косову, предвиђено је да основну пензију плаћа Пензиона администрација сваком лицу које има стално место боравка на Косову и које је навршило животу доб за пензионисање (65 година). Тужила је рођена 1960. године и има пребивалиште у Призрену тако да не испуњава оба услова. Зато није било нужно утврдити чињеницу да ли је тужила подносила захтев за исплату основне пензије на Косову и Метохији, да би на тај начин могла смањити штету коју трпи услед обуставе исплате пензије.

Одредбом члана 186. ЗОО прописано је да се обавеза накнаде штете сматра доспелом од тренутка настанка штете. Штета из члана 155. наведеног закона – обична штета, за тужилу је настала оног дана када јој није исплаћена пензија, односно од оног дана када јој је припадала по важећим прописима. Првостепени суд је зато правилном применом члана 277. став 1. ЗОО обавезао туженог да на сваки поједини месечни износ пензије у периоду од 1.4.2015. године до 30.11.2019. године, плати затезну камату од 25. дана у следећем месецу, од када је тужени исплаћивао други део пензије. Зато жалбени наводи којима тужени указује на погрешну примену материјалног права, односно да је у конкретном случају требало применити члан 279. став 3. ЗОО који се односи на камату за повремена новчана давања која тече од дана подношења тужбе, нису основани.

Првостепени суд је, полазећи од одредби чланова 153, 154. и 163. Закона о парничном поступку, правилно закључио да је тужени у обавези да тужилу накнади потребне трошкове које је имала за вођење ове парнице. Међутим, износ досуђене накнаде на име трошкова парничног поступка не може се прихватити као правилан јер исти нису обрачунати према важећој АТ тарифи према успеху у спору. Тужила је у спору успела за износ од 775.750,00 динара, па јој према вредности постигнутог успеха у спору припада накнада трошкова и то за радње које је предузео пуномоћник из реда адвоката, према Адвокатској тарифи за вредност предмета спора од 750.000,00 динара. То значи да тужилу припадају трошкови за састав тужбе и четири образложена поднеска у износу од по 11.250,00

динара, за заступање на четири одржана рочишта у износу од по 12.750,00 динара, за приступ на четири неодржана рочишта у износу од по 7.125,000 динара и на име трошкова вештачења у износу од 15.000,00 динара. Зато је преиначено решење о трошковима поступка садржано у ставу шестом изреке, те је тужени обавезан да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 150.750,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности па до коначне исплате, у смислу члана 153. став 1, члана 154. и 162. Закона о парничном поступку и члана 324. и 277. Закона о облигационим односима.

Како је тужиља успела у жалбеном поступку само делимично и то у делу који се односи на висину припадајућих трошкова поступка, то је тужиљи сходно успеху у жалбеном поступку досуђена накнада у половини вредности износа за жалбу према АТ у износу од 11.250,00 динара и на име судске таксе на жалбу у износу од 5.000,00 динара, одмерене према износу са којим је у другостепеном поступку успела, односно укупан износ од 16.250,00 динара, па је одлука као у ставу четвртном изреке ове пресуде донета сходно чл.165.став 2. Закона о парничном поступку.

Имајући у виду све наведено, применом чланова 389. став 1, 390. и 401. тачка 3. и 165. Закона о парничном поступку одлучено је као у изреци пресуде.

**Председник већа – судија
Весна Мاستиловић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић